ARKEOLOGGRUPPEN AB RAPPORT 2018:48
ARKEOLOGISK UTREDNING ETAPP 1 OCH 2

Grav i vägen vid Rösavi bytomt

Kumla 40:1/ L1981:8034 och 167:1/ L1981:8296
Rösavi fastighet 2:18
Kumla socken och kommun
Närke

Johnny Rönngren

ARKEOLOGGRUPPEN I ÖREBRO AB
Radiatorvägen 11 702 27 Örebro
Telefon 019-609 04 10

www.arkeologgruppen.se
arkeologgruppen@arkeologgruppen.se

Översiktskarta över Örebro län med platsen för Rösavi markerat i rött.

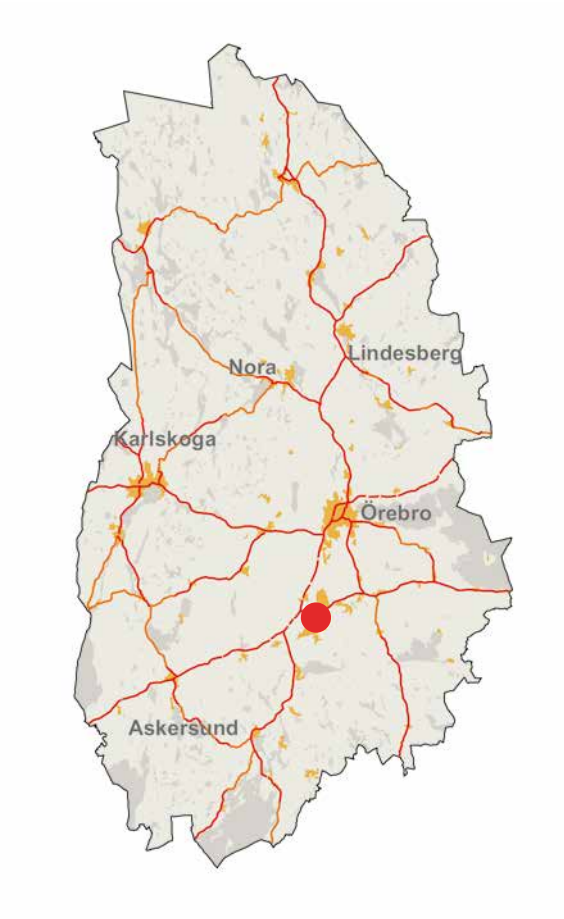

© 2018 Arkeologgruppen AB

Arkeologgruppen rapport 2018:48
Författare Johnny Rönngren
Grafisk form Nina Balknäs@Högtorps Diverse
Omslagsfoto Kärnröse som påträffades i samband med undersökningen av en skadad stensättning som låg inom den tänkta vägsträckningen.

Foto Arkeologgruppen AB om inte annat anges i figurtexten.

Kartor ur allmänt kartmaterial, © Lantmäteriet Dnr R50223371_180001

ARKEOLOGGRUPPEN AB RAPPORT 2018:48
ARKEOLOGISK UTREDNING ETAPP 1 OCH 2

Grav i vägen vid Rösavi bytomt

Kumla 40:1/ L1981:8034 och 167:1/ L1981:8296
Rösavi fastighet 2:18
Kumla socken och kommun
Närke

Johnny Rönngren

Lst dnr 431-2483-2018

Tekniska och administrativa uppgifter

Län	Örebro
Kommun	Kumla
Landskap	Närke
Socken	Kumla
Fastighet	Rösavi 2:18

Fornlämningsnummer	Kumla 40:1/ L1981:8034 och 167:1/ L1981:8296
Lämningstyp	Gravfält, bytomt
Datering	Järnålder - medeltid - historisk tid

Typ av undersökning	Arkeologisk utredning etapp 1 och 2
Länsstyrelsens beslutsdatum	2018-05-18
Länsstyrelsens diarienummer	431-2483-2018
Arkeologgruppens projektnummer	Ag2018_39

Projektledare	Johnny Rönngren
Fältpersonal	Johnny Rönngren, Leif Karlenby

Undersökningstid	2018-08-22 till 2018-08-23
Exploateringsyta	1 000 m^2
Undersökt yta	157 m^2, 90 löpmeter
Inmätningsteknik	GPS-RTK
Koordinatsystem	SWEREF 99 TM
Höjdsystem	RH 2000

Arkiv

Arkivmaterial förvaras tillsvidare hos Arkeologgruppen AB.

Digitalt arkiv

Digitala data förvaras tillsvidare hos Arkeologgruppen AB.

Fynd

Fynd förvaras hos Arkeologgruppen AB och inväntar fyndfördelning.

Innehållsförteckning

Sammanfattning 5
Inledning 5
Bakgrund och kulturmiljö 7
Tidigare undersökningar 8
Syfte och frågeställningar 10
Metod 10
Resultat 13
Tolkning 17
Utvärdering av resultaten
i förhållande till undersökningsplanen 19
Referenser 20
Tryckta källor 20
Kartor 20
Bilagor 21
Bilaga 1. Schakttabell 21
Bilaga 2. Anläggningstabell 22
Bilaga 3. Fyndtabell 23

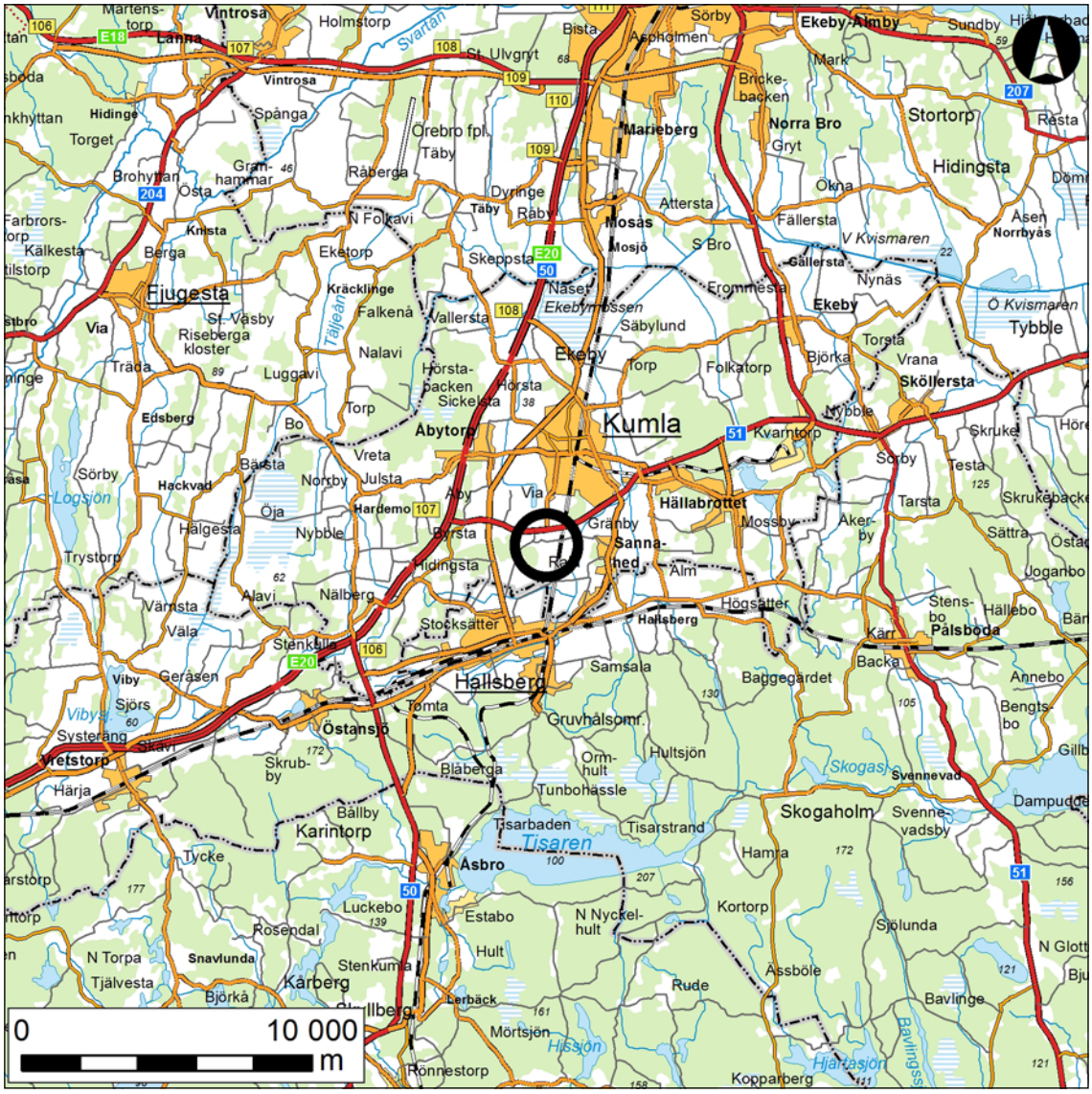
Kumla
Hällsberg
Fjugesta
Marieberg
Mosås
Ekeby
Hidingsta
Stortorp
Norra Bro
Hällabrottet
Sanna-hed
Skogaholm
Karintorp
Karberg
Tisaren
Åsbro
Östansjö
Logsjön
Hissjön
Hjälmasjön
Tybble
Skällersta
Kvarntorp
Abytorp
Vintrosa
Lanna
Hidinge
Torget
Brohyttan
Knista
Kälkesta
Via
Edsberg
Hackvad
Trystorp
Viby
Vretstorp
Härja
Tycke
Snavlunda
Tjälvesta
Björkå
Rosendal
N Torpa
Luckebo
Estabo
Hult
Stenkumla
Lerbäck
Mörtsjön
Rönnestorp
Kopparberg
Bavlinge
Åssböle
Rude
Kortorp
Hamra
Tisarbaden
Tisarstrand
Tunbohässle
Blåberga
Skrub-by
Ormhult
Hultsjön
Gruvhålsomr.
Tomta
Samsala
Baggegärdet
Backa
Pålsboda
Annebo
Bengtsbo
Svennevad
Svennevadsby
Dampudde
Skogaån
Stocksätter
Hallsberg
Nälberg
Alavi
Stenkulla
Geråsen
Sjörs
Systerängen
Vibyån
Värnsta
Väla
Hälgesta
Nybble
Öja
Bärsta
Norrby
Julsta
Vreta
Torp
Bo
Sickelsta
Hörsta-backen
Hörsta
Nalavi
Luggavi
Träda
St. Våsby
Riseberga kloster
Falkenå
Kräcklinge
Eketorp
N Folkavi
Berga
Östa
Gram-hammar
Räberga
Täby
Dyringe
Räby
Skeppsta
Näset
Ekebymossen
Säbylund
Vallersta
Folkatorp
Fromnesta
S Bro
Mosjö
Attersta
Fällersta
Gällersta
Nynäs
V Kvismaren
Ö Kvismaren
Åsen
Norrbyås
Torsta
Vrana
Björka
Nybble
Sörby
Testa
Tarsta
Skrukeboda
Sätra
Joganbo
Stensbo
Hällebo
Kärr
Högsätter
Hallsberg
Almby
Ekeby-Almby
Sundby
Mark
Bricke-backen
Gryt
Rösta
Döme
Asen
Farbrors-torp
Tilstorp
Sjörs
Gillb
Bjurs
Bälby
Ålsbro
Lerbäck
Rösavi
Svartån
Tälleån
Vibyån
Logsjön
Hissjön
Hjälmasjön
Bavlingsån
Örebro fpl.
St. Ulvgryt
Bista
Aspholmen
Sörby
Holmstorp
Spånga
Torget
Hidinge

Sammanfattning

Arkeologgruppen AB fick i uppdrag av Länsstyrelsen i Örebro län att utföra en arkeologisk utredning etapp 1 och 2 då en markägare skulle anlägga en grusad infart och parkeringsytor inom sin tomt. De planerade markarbetena låg i nära anslutning till ett gravfält (Kumla 40:1) och inom Rösavi bytomt (Kumla 167:1).

Vid utredningen framkom en grav, i form av en skadad stensättning med en omkrets på 5 meter i diameter. I graven påträffades brända ben som ^{14}C-daterades till 670–870 e. Kr. Då graven låg inom den planerade infartens sträckning kontaktades Länsstyrelsen och i samråd tillsammans med markägaren omdirigerades infartens sträckning förbi graven. Därmed kan vägen anläggas utan att skada befintlig fornlämning.

Vidare påträffades en husgrund i utredningsområdets nordöstra del. Husgrunden daterades till historisk tid och tolkades utgöra del av Rösavi bytomt (Kumla 167:1). Husgrunden utgör en fornlämning. Markägaren kan därmed inte utföra markarbete invid husgrunden utan att ansöka om tillstånd för ingrepp i fornlämning.

I undersökningsområdets södra del påträffades lämningarna efter en sentida ladugårdsbyggnad, synlig på en karta över laga skifte år 1856. Enligt uppgift från markägare brann ladugården ned under sent 1800-tal. Lämningarna utgjordes av raseringslager och ett avsatt kulturlager som hört till en gårdsyta. Den ringa omfattningen av kulturlager och dess sentida datering innebär att inga fortsatta arkeologiska åtgärder av lämningen anses befogade.

Inledning

I samband med att markägaren planerade att anlägga en infartsväg och parkeringsytor inom fastigheten Rösavi 2:18 i Kumla kommun utförde Arkeologgruppen AB en arkeologisk utredning etapp 1 och 2. Infartsvägen skulle anläggas i en redan befintlig äldre bygata som vid fälttillfället bestod av ett tunt gruslager. Parkeringsytorna var tänkta att anläggas norr och söder om en stallbyggnad samt öster om ett bostadshus.

Utredningsområdet var 1 000 kvadratmeter stort. Fältarbetet utfördes den 22 och 23 augusti 2018. Beslutande i ärendet var Länsstyrelsen i Örebro län som också bekostade arbetet.

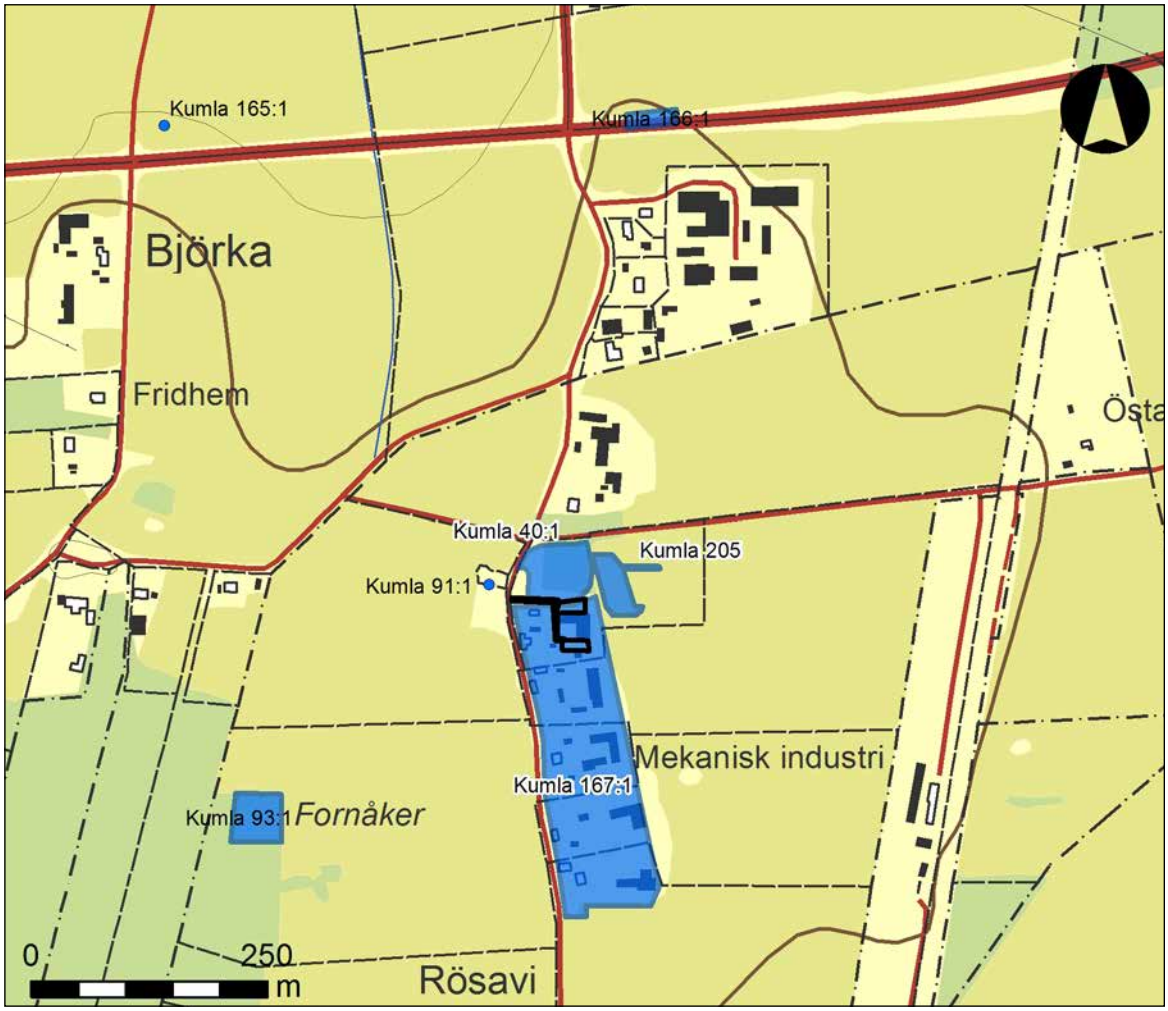

Figur 2. Undersökningsområdet (svart ram) var beläget i norra delen av Rösavi radby som ligger strax sydväst om Kumla. Skala 1:8 000.

Bakgrund och kulturmiljö

Rösavi by är en så kallad radby (Kumla 167:1) som är belägen på krönet av en låg moränrygg, omkring 3 kilometer sydväst om Kumla kyrka. Byn omges av ett flackt landskap av glaciala lerjordar.

Rösavi omnämns första gången i de skriftliga källorna år 1385 som *Risawi*. Vid ett flertal tillfällen efter detta omnämns byn som varianter av *Risavi* eller *Resavi*. Rösavi (med ö) blir vanligt först under 1500-talet och endast vid ett tillfälle (år 1680) omtalas byn som *Rösavid* (-vid i betydelsen skog). Det behöver därmed inte vara ett äkta *vi*-namn, det vill säga en kultplats. Det är möjligt att det avslutande *d*:et har fallit bort före det första skriftliga belägget (Calissendorff & Larsson 1998:131). Förleden *Rös*- skall enligt ortnamnsforskarna komma från ris i betydelsen småskog eller risgivande skog (Calissendorff 1998:71). Kopplingen mellan -*ris* och -*vid* känns logisk även om det blir lite av en tautologi med ”småskogskogen”.

Undersökningsområdet är beläget i norra delen av Rösavi radby. År 1856 var den norra gården uppdelad i flera små tomter varav två tomter i norr förefaller obebodda då inga byggnader är utritade på dem. Undersökningsområdets norra del var främst beläget inom de obebyggda tomterna medan byggnader har funnits i områdets södra del. I en äldre karta från år 1763 är bygatan runt Rösavi tydligt markerad och visar att den har löpt runt hela byn. Den norra tvärgatan som löper genom utredningsområdet är ännu synlig i terrängen. Den är ännu i bruk och nyttjas som en sekundär infart till tomten.

Omedelbart norr om byn ligger ett gravfält (Kumla 40:1) bestående av omkring 25 synliga stensättningar med varierande storlek om 5–10 meter i diameter. Gravfältets begränsning är oklar då den är skuren av vägar i samtliga väderstreck förutom i öster. Även gravfältets inre del är skadad av täktverksamhet, samt en i senare tid upptagen potatisåker i gravfältets sydvästra hörn. Rösavi bytomt överlappar även gravfältets södra del.

I kartmaterialet från åren 1763 och 1856 räknades marken kring gravfältet som byns utmark och nyttjades som ängs- och hagmark.

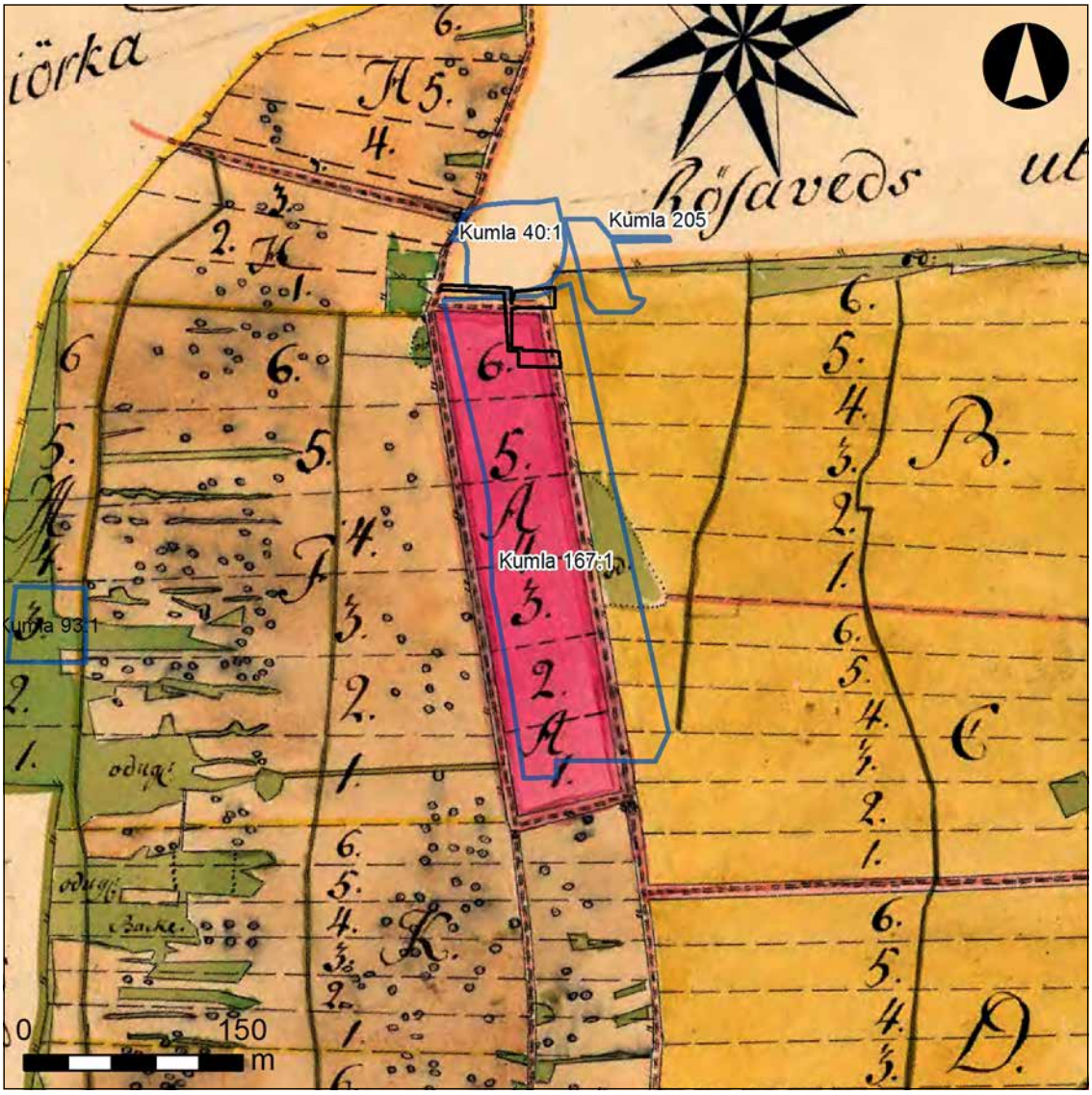

Figur 3. Rösavi by enligt storskifteskartan år 1763. Gravfältet Kumla 40:1 anges befinnas sig inom Rösavis utmarker. På denna karta syns tydligt att byvägen löper runt hela byn. Skala 1:5 000.

Tidigare undersökningar

År 2012 utförde Arkeologgruppen AB en arkeologisk utredning öster om gravfältet (Kumla 40:1). Vid utredningen påträffades spår av bosättning i form av fem stenskodda stolphål och en 12 meter lång kolfylld ränna, vilka tillsammans utgjorde lämningar till ett enskeppigt hus (se Karlenby 2012:13ff). Boplatslämningarna tolkades härröra från yngre järnålder. En av huslämningarna utgjordes av en hustyp som dateras till tiden efter 700-tal e.Kr (Göthberg 2000:92). Utredningen resulterade i att boplatslämning Kumla 205 infördes i fornlämningsregistret.

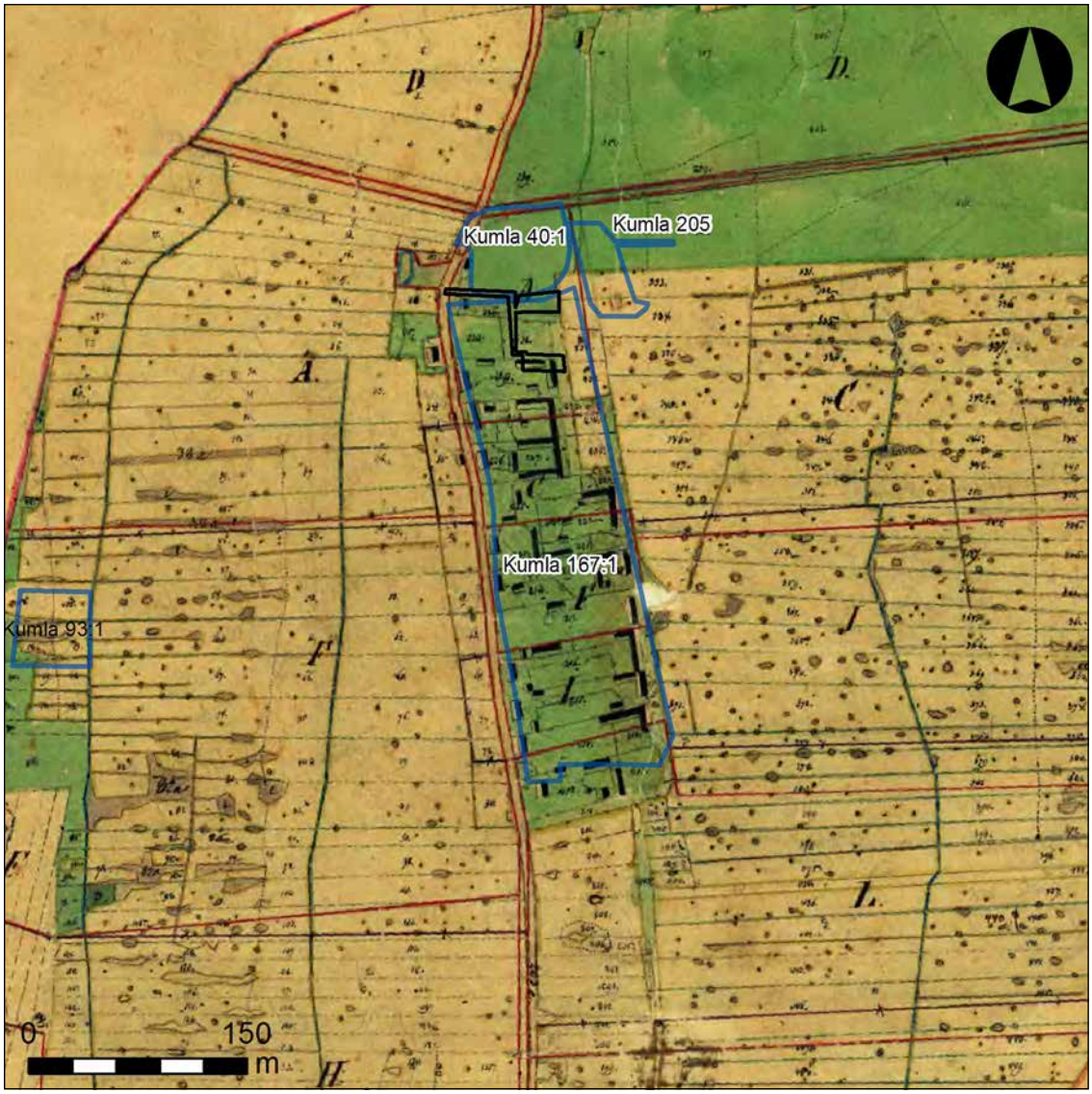

Figur 4. Rösavi by enligt kartan över laga skifte år 1856. Bebyggelse i form av ladugårdar finns markerad i utredningsområdets södra del. Vägen som löpte längs östra delen av byn har försvunnit och bytomternas storlek har utökats österut. Skala 1:5 000.

Enligt uppgift från en äldre boende i Rösavi, som är barnfödd där, har den arkeologiska institutionen i Uppsala grävt på gravfältet vid flera tillfällen. Detta ska ha varit när han var ung. Arkeologerna kom varje sommar för att gräva bland gravarna. Tyvärr har det inom ramen för detta projekt inte varit möjligt att verifiera dessa uppgifter.

Syfte och frågeställningar

Syftet med den arkeologiska utredningen var att klargöra i vilken utsträckning som fornlämning kunde komma att påverkas av det planerade markarbetet. Resultatet av utredningen skulle bidra till att ge Länsstyrelsen och fastighetsägaren ett bättre underlag inför den fortsatta planeringen för markarbetet inom området.

Metod

Etapp 1 utgjordes av arkiv- och litteraturstudier samt kartanalyser. Kart och arkivstudierna genomfördes i de digitala arkiven. De omfattade en genomgång av Fornsök och en kontroll av eventuella tidigare utredningar eller undersökningar i området. Det historiska kartmaterialet analyserades i Lantmäteriets historiska kartarkiv som finns tillgängligt på nätet. Detta innefattade Rikets allmänna kartverk, Lantmäteristyrelsens kartarkiv och Lantmäterimyndighetens kartarkiv. En sökning i Svenskt Diplomatarium på Riksarkivet genomfördes i syfte att spåra eventuella medeltida namnkopplingar. Statens Historiska Museums fynddatabas användes i syfte att spåra eventuella arkeologiska lösfynd i området.

Etapp 1 innefattade även en fältinventering vilket innebar att en okulär besiktning av utredningsplatsen utfördes för att bedöma lämpliga lägen och identifiera lämningar som var synliga ovan mark.

Vid utredningens etapp 2 genomfördes schaktgrävning med grävmaskin. I enlighet med länsstyrelsens krav i förfrågningsunderlaget grävdes den största andelen schakt i utredningsområdets norra del. Schakten grävdes skiktvis ned till steril botten eller till anläggningsnivå. Påträffade anläggningar rensades fram för hand med fyllhammare och skärslev. Schakt och anläggningar dokumenterades därefter skriftligt, fotograferades och mättes in med RTK-GPS. Mätfiler fördes över i det digitala dokumentationssystemet Intrasis 3. Efterbehandling av digitala data skedde i ArcGis 10.3.1 All inmätning gjordes i SWEREF 99 TM.

I undersökningsplanen fanns medel beräknat för en ^{14}C-analys, vilken i samråd med Länsstyrelsen också kom att nyttjas.

Vid slutet av första arbetsdagen påträffades i schakt 207 rester efter en stensättning vilken skulle komma att ligga i vägen för den planerade infartsvägen. I samråd på plats med Länsstyrelsens handläggare och markägaren (2018-08-23) beslöts att gräva ytterligare schakt utanför utredningsområdet i syfte att söka finna en alternativ sträckning för infarten där fornlämning inte skulle komma att beröras.

Figur 5. Skadad stensättning A271 med kärnröse A223 (se södra schaktväggen) nyligen framgrävd. Graven påträffades där den tänkta grusvägen var planerad att anläggas. Foto från öster.

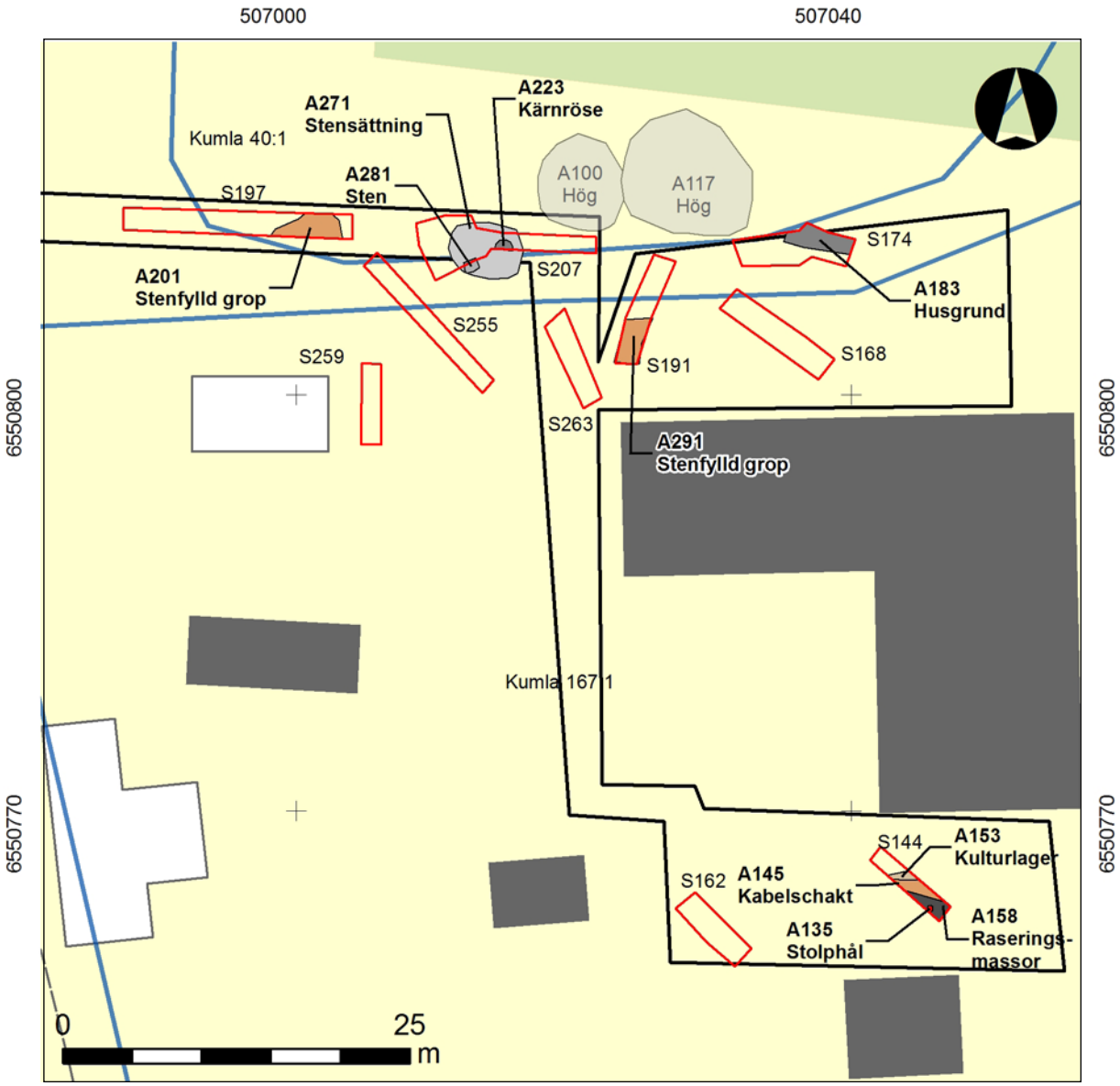

Figur 6. Schaktplan med arkeologiska anläggningar som påträffades i schakten. Notera att schakt 259 och 255 är grävda utanför utredningsområdet i syfte att finna alternativ plats för infarten sedan stensättning A271 påträffats.

Resultat

Vid fältarbetet grävdes 10 schakt om sammanlagt 157 kvadratmeter. Lämningar som kan betraktas som fornlämningar påträffades i norra delen av undersökningsområdet. I söder fanns lämningar efter en lada, synlig på 1856 års laga skiftes karta. Ladan brann enligt uppgift från markägare ned under sent 1800-tal.

Fornlämningarna i norr utgjordes av en stensättning som låg under bygatan och rester efter en husgrund från historisk tid.

Schaktningsarbetet inleddes i områdets södra del där en grusad parkeringsyta var tänkt att anläggas. Området utgjordes av en plan gräsmatta med parkerade bilar. En elstolpe med tillhörande starkströmskabel i öst-västlig riktning löpte centralt genom området.

Figur 7. Schakt 144 sett från sydöst. Närmast syns lager med tegelkross och sot som härrör från en nedbrunnen lada.

I schakt 144 påträffades i schaktets södra del raseringsmassor (A158) under grästorven. Lagret som var 0,1 meter tjockt utgjordes av tegelfragment, puts och kol. Under raseringslagret fanns ett stenskott stolphål (A135) med en diameter på 0,4 meter. Norr om raseringslagret påträffades ett 0,9 meter brett kabeldike där starkströmskabeln var nedgrävd. Resterna efter ett avsatt kulturlager (A153) fanns norr om kabeldiket. Kulturlagret innehöll ett varvigt hårt packat lager med jord, kol- och tegelfragment och grus som tolkades vara ett trampat lager som utgjort del av en gårdsplan. Emellertid förekom lagret enbart inom en bredd av 0,6 meter. Kulturlagret tunnade ut i norr och övergick i den naturliga moränen som påträffades vid 0,1 meters djup.

Figur 9. Husgrund (A183) bestående av en syllrad med stenpackning innanför. Foto från väster.

I schakt 162 som låg 15 meter öster om schakt 144 fanns inga lämningar. Orörd morän framkom vid 0,2 meters djup under grästorv och ett 0,15 meter tjockt lager matjord.

I utredningsområdets norra del grävdes åtta schakt där lämningar som klassades som fornlämning påträffades i två schakt (S207 och S174).

I schakt 174 påträffades i schaktets norra del det sydöstra hörnet av en husgrund (A183) som bestod av en minst 4,8 meter lång syllrad med runda naturstenar med en storlek om 0,4–0,5 meter. Invändigt var husgrunden fylld med en hårt packad stenpackning av runda moränstenar som var 0,1 meter stora i en grusig moränfyllning. I stenpackningen fanns även inslag av tegelfragment vilket talar för en datering till historisk tid.

I schakt 207, som grävdes där den planerade infarten var tänkt att mynna ut i en större grusad parkeringsyta framkom vid 0,2 meters djup resterna av en skadad stensättning (A271, med kärnröse A223). Inom schaktet mätte stensättningen 5,1 meter. Söderut var stensättningens begränsning synlig i form av en svag sluttning i gräsmattan.

Stensättningen hade skadats i samband med att en bygata, synlig på kartan från år 1763, anlades tvärs över stensättningen. Främst var det gravens norra och östra halva som var skadad då stenar bortplockats. I sydväst var graven bättre bevarad med tät liggande stenpackning. Emellertid saknades en tydlig kantkedja.

I gravens östra del påträffades vid 0,25 meters djup resterna efter gravens kärnröse (A223) bestående av inre kantkedja som mätte 0,9 meter i diameter. I och runt kärnröset fanns en jordfyllning och innanför kärnröset påträffades ett 20-tal brända benfragment inom en yta om 0,1×0,1 meter. Vidare undersökning av graven avbröts och inriktades istället på att framrensa och avgränsa graven inför en eventuell framtida förundersökning. Innan schaktet återfylldes täcktes stensättningen med en markduk. Fragment av de brända benen tillvaratogs och skickades till Ångströms laboratoriet i Uppsala för ^{14}C-datering där de daterades till 670 – 870 e. Kr.

Figur 10. Stensättning A271 sedd från väster. Den sydvästra sidan var bäst bevarad då den låg utanför den äldre byvägen och var täckt av jordmassor medan den norra och östra sidan skadats i samband med att man plockat bort stenar.

Figur 11 Stensättning A271 sedd från nordväst där delar av stenpackningen saknades.

Figur 12. Lodfoto på kärnröse A223 med en diameter om en meter. Jämför gärna med figur 5. I kärnröset påträffades brända ben som daterades till omkring år 670–870 e.Kr.

Figur 13. Schakt 259 utanför utredningsområdet grävdes strax öster om en byggnad. Foto från sydöst.

Figur 14. Schakt 255 utanför utredningsområdet grävdes i syfte att finna en väg förbi stensättning A271. Foto från sydöst.

I schakt 197 och 191 påträffades stenfyllda gropar med upp till 0,6 meter stora stenar med håligheter mellan stenarna, vilket tillsammans med fynd av genomskinliga plastband mellan stenarna visar på en datering till modern tid.

Utöver ovan nämnda schakt var fyra schakt i det norra området tomma där orörd marknivå i form av grusig morän eller siltig morän påträffades vid 0,1–0,2 meters djup.

Schakt 259 och 255 grävdes utanför utredningsområdet efter samråd med länsstyrelsens handläggare och markägare i syfte att finna en ny lämplig sträckning för infarten så att fornlämning inte berördes. Inga antikvariska lämningar påträffades i schakten.

Tolkning

Vid utredningsgrävningen framkom två anläggningar vilka tolkas vara fornlämningar. Stensättningen A271 var ej synlig ovan mark och hade blivit skadad i samband med att en bygata anlagts tvärs över graven. I samband med detta har man troligen plockat undan stenar från gravens översta skikt samt täckt med jord och grus. I gravens kärnröse påträffades brända ben som daterades till omkring 670–870 e.Kr. Då både en stensättning och boplatslämningar i Kumla 205, som utreddes år 2012, dateras till yngre järnålder styrker detta tolkningen från Karlenbys utredning år 2012, att man har bott alldeles inpå gravfältet under tiden som det var i bruk.

Husgrunden (A183) som påträffades i schakt 174 kan utifrån fynd av tegelfragment i husgrundens stenpackning dateras till historisk tid, förslagsvis 1700-1900-tal. Byggnaden är emellertid inte synlig i laga skiftes kartan över Rösavi år 1856. Husgrunden utgör del av Rösavi bytomt (Kumla 167:1) och betraktas som en fornlämning som hör samman med bytomten. Den inre stenpackningen antyder att det rör sig om en ekonomibyggnad av något slag, troligen ett stall eller annan typ av hus för kreatur.

Lämningarna efter en nedbrunnen ladugård i schakt 144 i utredningsområdets södra del utgjordes av tämligen tunna raseringslager och kulturlager av ringa omfattning. Ladugårdsbyggnaden är synlig på en karta från år 1856 och uppges av markägaren ha brunnit ned under sent 1800-tal. Lämningarna hör till bytomtens yngre historia. De kan inte antas vara äldre än år 1850 som krävs för att bedöma lämningarna som en fornlämning.

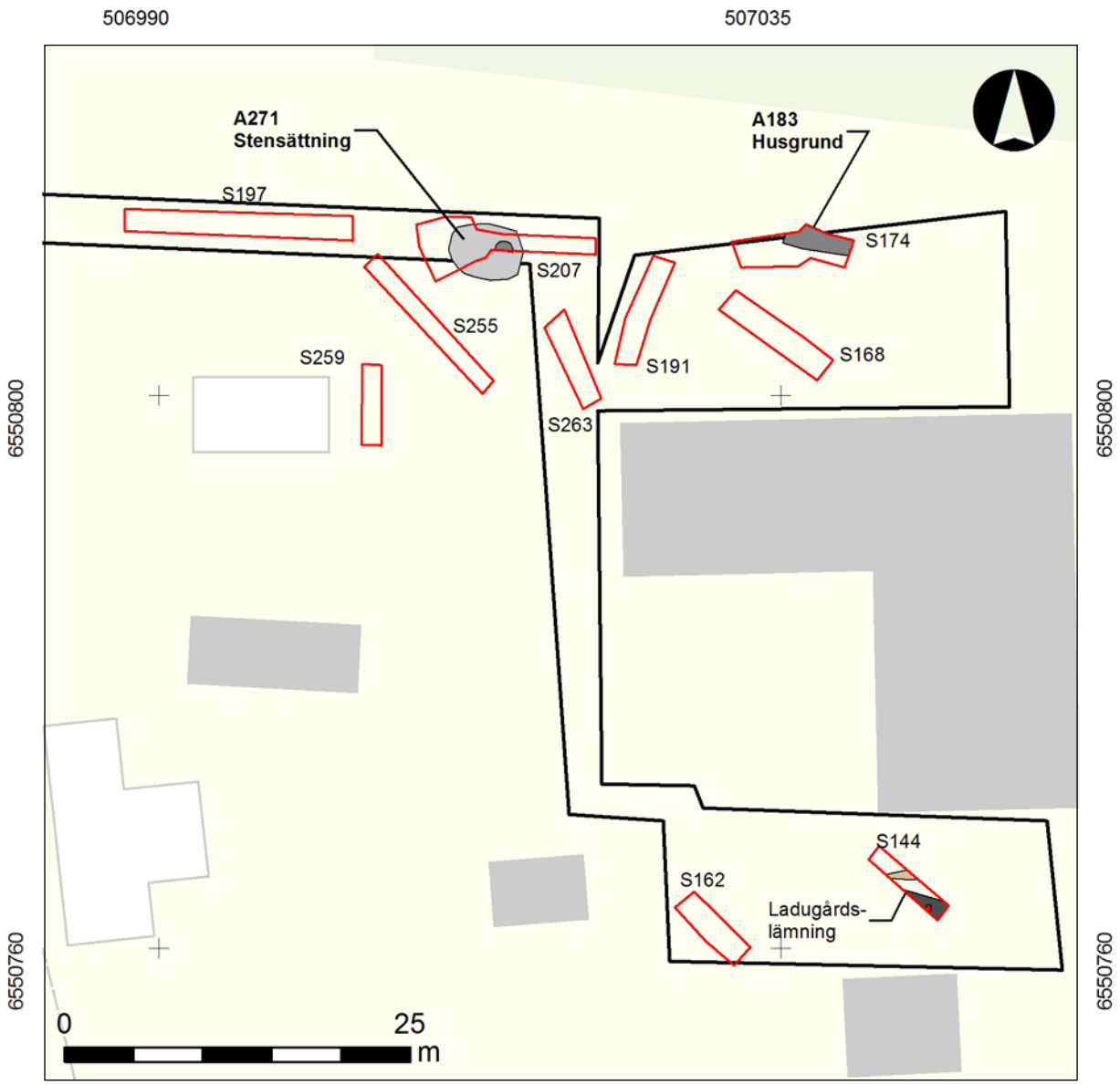

Figur 15. Resultatplan över de fornlämningar som påträffades inom utredningsområdet. Stensättningen A271 hör till gravfältet Kumla 40:1 medan husgrund A183 hör till den äldre bytomten Kumla 167. Skala 1:500.

Utvärdering av resultaten i förhållande till undersökningsplanen

Figur 16. Inför händelsen att stensättning A271 skulle komma att behöva förundersökas i framtiden, övertäcktes stensättningen med markväv. Foto från väster.

Syftet med den arkeologiska utredningen var att klargöra i vilken utsträckning som fornlämning kunde komma att påverkas av det planerade markarbetet. Resultatet av utredningen skulle bidra till att ge Länsstyrelsen och fastighetsägaren ett bättre underlag inför den fortsatta planeringen för markarbetet inom området.

Den arkeologiska utredningen har visat att det förekom fornlämning i schakt 207 och 174 bestående av en stensättning från yngre järnålder och en husgrund från 1700–1900-tal. Dessa är belägna nära utredningsområdets norra begränsning. I samband med ett samråd med Länsstyrelsens handläggare och markägare (2018-08-23) och efterföljande schaktning var det möjligt att omdirigera den tänkta infartens sträckning så att fornlämning inte skulle komma att beröras.

Norr om ladugården får markarbete inte ske intill husgrund A183 som betraktas utgöra del av fornlämning.

Lämningarna efter en ladugård som dateras till sent 1800-tal, i områdets södra del, utgjordes av tunna kultur- och raseringslager av ringa omfattning där en fortsatt arkeologisk förundersökning inte kan motiveras med tanke på det blygsamma vetenskapliga värdet som kan utvinnas ur dem.

Referenser

Tryckta källor

Callisendorf, K. & Larsson, A. 1998. *Ortnamn i Närke*. Örebro.

Göthberg, H. 2000. Bebyggelse i förändring. Uppland från slutet av yngre bronsålder till tidig medeltid. *OPIA 25*. Uppsala.

Karlenby, L. 2012. *Järnåldersboplats vid Rösavi.* Invid gravfältet Kumla 40:1, Fastighet Rösavi 2:18, Kumla socken och kommun. Närke. Arkeologisk utredning. Arkeologgruppen rapport: 2012:15.

Kartor

Storskifte 1763. Rösavi nr 1-3 Kumla socken, Örebro län. Akt S42-35:2. Lantmäteristyrelsens arkiv.

Laga skifte 1856. Kumla Rösavi S:1, Kumla socken, Örebro län. Akt: 18-kua-188-189. Lantmäterimyndighetens arkiv.

Bilagor

Bilaga 1. Schakttabell

Schaktnr	Storlek/m	Djup/m	Beskrivning
144	7x1,5	0,25	grästorv 0,05 Raseringsmassor 0,1 Kulturlager 0,05 Orörd botten bestående av morängrus vid 0,2 meters djup.
162	6x2	0,2	Grästorv 0,05 Matjord 0,1 Siltig morän vid 0,2 meters djup.
168	8x1,8	0,2	Grästorv 0,02 Grusig morän direkt under torv.
4794	8x2,2	0,3	Grästorv 0,05 Matjord 0,1-0,2 Husgrund vid 0,2 meters djup. Siltig morän vid 0,2-0,25 meters djup.
197	16x1,6	0,25	Grusskikt – 0,05 Matjord 0,1 Grusig morän vid 0,15-0,2 meters djup.
207	12x1,5-4,2	0,3	Grusskikt – 0,05 Matjord 0,1-0,15 Stensättning vid 0,15-0,2 meters djup. Grusig morän vid 0,2
255	12,5x1,5	0,25	grästorv 0,05 Matjord 0,1 Siltig morän vid 0,2 meters djup.
259	6x1,5	0,25	grästorv 0,05 Matjord 0,1 Siltig morän vid 0,2 meters djup.
263	6,5x1,5	0,25	Grusskikt 0,05- Matjord 0,1 Grusig morän vid 0,15-0,2

Bilaga 2. Anläggningstabell

Anr:	Typ	Storek/m	Beskrivning
100	Hög	7x6	Gravhög vars södra del tangerar utredningsområdet.
117	Hög	9	Gravhög vars södra del tangerar utredningsområdet.
135	stolphål	0,4	Stenskott stolphål, överst fylld med delar av raseringsmassorna.
148	Kabelschakt	0,9x1,5	Kabelschakt för starkström, fyllning bestående av omrörd morän och raseringsmassor.
153	Kulturlager	0,5x1,5	Avsatt kulturlager, 0,1 m tjockt. innehållande varviga skikt med trampade jordlager. Troligen gårdsyta. Innehöll kolfragment, grus och puts.
158	Raseringslager	3,4x1,2	Raseringsmassor innehållande tegelkross, puts o kol. 0,1 meter tjockt.
183	Husgrund	4,8x1,6	Sydöstra hörnet av husgrund med syll i söder och väst bestående av rundade naturstenar med flat ovansida 0,4-0,5 meter stora. Invändigt är husgrunden fylld med morängrus och tät stenpackning av stenar 0,1 meter stora. I stenpackningen förekommer även tegelkross vilket talat för datering till historisk tid.
201	Grop	5x1,7	Stenfylld grop med stenar 0,3-0,6 meter stora i 1-2 skikt. Skålformad botten. Emellan stenar påträffades centimeter breda, och decimeterlånga genomskinliga platsband, vilket talar för ung ålder på stengropen-
223	Kärnröse	0,9	Kärnröse påträffat
271	Stensättning	5,3x4,1	Stensättning vid 0,15-0,2 meters djup.
281	Sten	1x0,8	Ytlig liggande stor sten
291	Grop	3,1x1,7	Stenfylld grop under grästorv. Mellan stenarna var luftfickor ...

Bilaga 3. Fyndtabell

Fnr	Kontext	Typ	Material	Sakord	Vikt/g	Antal	Övrigt
300	A223	Brända ben	Ben	Brända ben	3	20	10 benfragment ivägskickades för ^{14}C-analys

UPPSALA
UNIVERSITET

Ångströmlaboratoriet
Tandemlaboratoriet

Göran Possnert

Besöksadress:
Ångströmlaboratoriet
Lägerhyddsvägen 1
Rum 4143

Postadress:
Box 529
751 20 Uppsala

Telefon:
018 – 471 30 59

Telefax:
018 – 55 57 36

Hemsida:
http://www.tandemlab.uu.se

E-post:
Goran.Possnert@physics.uu.se

Uppsala 2018-10-26

Johnny Rönngren
Arkeologgruppen i Örebro AB
Drottninggatan 11
702 10 ÖREBRO

Resultat av ^{14}C datering av brännt ben från Rösavi, Kumla sn (Kumla 40:1), Örebrolän. (p 1827)

Förbehandling av brända ben:

1. 1,5 % NaOCl tillsatt till det rengjorda och krossade benprovet och blandningen fick stå i rumstemperatur i 48 timmar.
2. Provet tvättat till neutral i avjoniserat vatten.
3. 1 M HAc tillsatt till provet och blandningen fick stå i rumstemperatur i 24 timmar.
4. Provet tvättat till neutral i avjoniserat vatten och intorkat.
5. Lakning med 6 M HCl.
6. Den erhållna CO_2-gasen grafiteras därefter Fe-katalytiskt före acceleratorbestämningen av ^{14}C-innehållet.

RESULTAT

Labnummer	Prov	$\delta^{13}C$‰ V-PDB	^{14}C age BP
Ua-59972	F230 i A223	-22,5	1 255 ± 26

Med vänlig hälsning

Göran Possnert / Jonas Balkefors

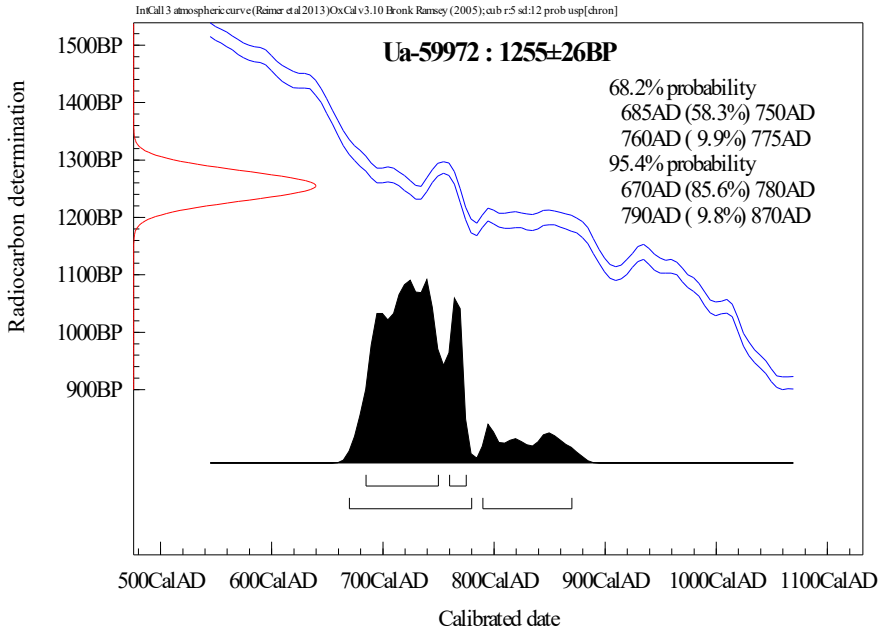
IntCal13 atmospheric curve (Reimer et al 2013) OxCal v3.10 Bronk Ramsey (2005); cub r:5 sd:12 prob usp[chron]
Ua-59972 : 1255±26BP
68.2% probability
685AD (58.3%) 750AD
760AD (9.9%) 775AD
95.4% probability
670AD (85.6%) 780AD
790AD (9.8%) 870AD
1500BP
1400BP
1300BP
1200BP
1100BP
1000BP
900BP
Radiocarbon determination
500CalAD
600CalAD
700CalAD
800CalAD
900CalAD
1000CalAD
1100CalAD
Calibrated date

Arkeologgruppen AB

RAPPORT 2018:48